

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

№

ГАЗЕТА

55.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 19-го Іюля — 1846 — Wilno. PIĄTEK, 19-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 13-го Іюля.

Высочайшая Грамота.

Нашему Дѣйствительному Тайному Совѣтнику, Министру Внутреннихъ Дѣлъ, Двора Нашего Гофмейстеру, Перовскому.

Въ ознаменованіе признательности Нашей къ долговременной службѣ вашей, сопровождаемой неутомимою дѣятельностію, одушевленной постояннымъ стремленіемъ къ благоустройству вѣрной вамъ части, и въ воздааніе трудовъ, понесенныхъ вами по возложенному на васъ, сверхъ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, управленію Министерствомъ Удѣловъ и Кабинетомъ Нашимъ, въ отсутствіи Министра Императорскаго Двора, Всемилостивѣйше жалуемъ васъ Кавалеромъ ордена Святаго Равноапостольнаго Князя Владимира 1-й степени, знаки коего при семъ препровождаю, пребываетъ къ вамъ всегда благосклонны.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

Петергофъ,

30-го Іюля 1846 года.

Высочайшею Грамотою, 1-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Равноапостольнаго Князя Владимира 1-й степени, Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ, Членъ Государственнаго Совѣта, Лонгиновъ.

— Высочайшими Грамотами, 30-го Іюня и 1-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ: Бѣлаго Орла, Генераль-Адъютантъ, Генераль-Лейтенантъ Князь Лобановъ-Ростовскій, и Генераль-Адъютантъ, Вице-Адмиралъ Лютке, и Св. Анны 1-й степени, состоящій въ Свитѣ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, Контръ-Адмиралъ Графъ Гейденъ.

Въ именномъ ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА Высочайшемъ указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 1-й день Іюня сего 1846 года, за собственноручнымъ ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА подписаніемъ, изображено:

„По представленію Министра Финансовъ, въ Государственномъ Совѣтѣ разсмотрѣнному, признавъ за благо, для облегченія и расширенія внешней торговли и внутренней промышленности, понизить от-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 13-go Lipca.

NAJWYŻSZY DYPLMAT,

Nasze mu Rzeczywistemu Radzcy Tajnemu, Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Ministrowi Dworu Naszego, Perowskiemu.

W dowód wdzięczności Naszej za wieloletnią waszą służbę, oznaczoną niezmordowaną czynnością, ożywioną stałym dążeniem ku dobremu urzędzeniu powierzonego wam wydziału, jako też w nagrodę prac, poniesionych przez was z powodu włożonego na was, prócz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zarządu Ministerstwem Dóbr Udziałowych i Gabinetem Naszym, podczas niebytności Ministra CESARSKIEGO Dworu, Najłaskawiej mianujemy was Kawalerem Orderu Świętego Równego Apostoła Xięcia Włodzimierza 1-jej klasy, którego znaki przytęm załączając, zostajemy ku wam na zawsze przychylni.

Na oryginalne Własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

NIKOLAJ.

Peterhof,

30-go Czerwca 1846 roku.

Przez Najwyższy Dyplomat, 1-go Lipca, Najłaskawiej mianowany został Kawalerem Orderu Św. Równego Apostoła Xięcia Włodzimierza 1-jej klasy, Rzeczywisty Radzca Tajny, Członek Rady Państwa, Longinow.

— Przez Najwyższe Dyplomata, 30-go Czerwca i 1-go Lipca, Najłaskawiej mianowani zostali Kawalerami Orderów: Orła Białego: Jenerał-Adjutant, Jenerał-Porucznik Xięże Lobanow-Rostowski, i Jenerał-Adjutant, Wice-Admirał Lütke, oraz Św. Anny 1-jej klasy, zostający w Orszaku JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Kонтр-Адмиралъ Hrabia Hejden.

W Imieniom JEGO CESARSKIEJ MOŚCI Najwyższym Ukazie, danym Rządzącemu Senatowi w dniu 1-m Czerwca ter. 1846 roku, w własnoręcznym JEGO CESARSKIEJ MOŚCI podpisem, wyrażono:

„Stosownie do rozpatrzonego w Radzie Państwa przełożenia Ministra Skarbu, uznawszy za pożyteczne, dla ułatwienia i rozszerzenia zagranicznego handlu i krajowego przemysłu, zniżyć cło wywozowe od niektórych Rosyjskich produktów i przywozowe od materiałów, potrzeb-

пускныя пошлины съ нѣкоторыхъ Россійскихъ произведеній и привозныхъ съ матеріаловъ, потребныхъ Россійскимъ фабрикамъ, равно и съ тѣхъ товаровъ, коихъ привозъ можетъ облегченъ быть безъ вреда самъ послѣднимъ, — Мы утвердили составленную въ снхъ видахъ дополнительную къ дѣйствующему Тарифу Россіи. Препровождая сію Россію въ Правительствующій Сенатъ, повелеваемъ сдѣлать надлежащее распоряженіе къ приведенію оной въ дѣйствіе.

(По сей росписи отвозная пошлина назначается съ берковца: сала 1 р. сер.; пеньки 50 коп.; льна 75 коп.; всякая отвозная вещь освобождается отъ пошлины. Пошлина привозная назначена: съ пуда кофе 3 р. 70 коп. сер.; съ пуда посуды фаянсовой и глиняной бѣлой, одноцвѣтной всякой, безъ золота и серебра, безъ живописи и жаймъ, 3 р. 49 $\frac{3}{4}$ к., съ такого же рода посуды съ позолотою, серебромъ, живописью, жаймами разноцвѣтными барельефами 9 руб.; съ такой же посуды, которая будетъ привозима въ 1847 и послѣдующихъ годахъ, назначена пошлина всего въ 6 р. съ пуда. Съ сукна, полусукна, казимира драпъ, трико, чернаго, черносиняго, темнозеленаго, и всѣхъ сихъ цвѣтовъ съ малыми бѣлыми искрами, а также бѣлаго и бѣлаго голубоватаго, съ фунта 2 руб. 80 коп. сер., и т. д.).

Извѣстія съ Кавказа.

Іюня 10-го дня 1846 года.

Потерпѣвъ неудачу въ Кабардѣ, Шамилъ, для возобновленія своего вліянія, рѣшился снова собрать скопища въ Чечнѣ и Ауховскомъ Обществѣ и, дѣйствуя большими партіями на Сунжѣ, въ Кумыкскомъ владѣніи и на Терекѣ, надѣялся пріобрѣсти успѣхи надъ частями войскъ нашихъ и возмутить покорныя намъ племена.

По послѣднимъ свѣдѣніямъ, эти попытки нарушителя общественнаго спокойствія не только остались безъ ожидаемыхъ имъ результатовъ, но Горцы снова поплатились дорого за свою дерзость.

24-го Мая, утромъ, къ Командиру Гребенскаго Казачьяго полка, Подполковнику *Суслову*, прискакалъ вѣрочный изъ ст. Шелкозаводской съ извѣстіемъ, что большая конная непріятельская партія стоитъ подъ Абулатъ-Юртомъ. Въ слѣдствіе чего, Подполковникъ *Сусловъ* отправился изъ Червленной въ Амиръ-Аджи-Юртъ, и рассчитывая, что, согласно съ распоряженіемъ Генералъ-Лейтенанта *Фрейтага*, колонна, подъ начальствомъ Полковника Барона *Миллера-Закомельскаго*, можетъ въ скоромъ времени прійти къ нему на помощь, переправился черезъ Терекъ, съ частію своихъ казаковъ и, не ожидая, чтобы они всѣ были на правомъ берегу, съ 7-ю офицерами и 82-мя казаками помчался на встрѣчу непріятеля.

Проскакавъ верстъ 8-мъ, онъ открылъ на курганахъ непріятельскіе пикеты, и вскорѣ многочисленныя партіи Горцевъ окружили со всѣхъ сторонъ горсть казаковъ. Между постыднымъ бѣгствомъ и славною смертію выборъ не затруднителенъ. Казаки сбились и, зарывъ кинжалами своихъ лошадей, сдѣлали изъ оныхъ около себя брустверъ. 1,500 Чеченцевъ окружили ихъ; но не смотря на стремительныя и частыя атаки Чеченцевъ, по принужденію своихъ наивовъ, Гребенцы держались упорно и мѣткимъ огнемъ поражали переднихъ смѣльчаковъ. Въ этомъ жаркомъ и достопамятномъ боѣ, продолжавшемся цѣлые 2 часа, казаковъ убито 5, ранено 49 и всѣ офицеры, за исключеніемъ Подполковника *Суслова* и Войскаго Старшины *Камкова*, который былъ контуженъ два раза.

При этомъ находился и остался безъ вреда отставной Гвардіи Капитанъ *Хастатовъ*, живущій въ своемъ помѣстьѣ близъ ст. Шелкозаводской, (Казаки называютъ его авангарднымъ Русскимъ помѣщикомъ). Онъ поскакалъ на тревогу по извѣстію о появленіи непріятеля и не переставалъ ободрять казаковъ и шутить съ ними въ продолженіе всего боя.

Между тѣмъ, въ продолжительной перестрѣлкѣ, почти всѣ ружейные патроны были уже выучены. Для послѣдней защиты прежде славной смерти, Подполковникъ *Сусловъ* приказалъ приготовить пистолеты и кинжалы; выстрѣлы казаковъ начали рѣдѣть; атаки Чеченцевъ непрерывно усиливались; но помощь подошла во время.

ныхъ фабрикомъ Россійскимъ, tudzież od towarów, których przywóz może być ułatwiony bez szkody tych ostatnich, Potwierdziliśmy ułożoną w tym celu dodatkową do obowiązującej taryfę. Przesyłając ją Rządzącemu Senatowi, Rozkazujemy wydać potrzebne ku jej wykonaniu rozrządzenia.

(Podług téj taryfy, cło wywozowe ma wynosić od hierkowiec: łożu, 1 r. sr.; pieńki 50 kop.; lnu 75 kop. Wszelka kość wywożona nie nie opłaca. Cło przywózowe wynosi od puda kawy 3 r. 70 kop. sr., od puda naczyń glinianych i fajansowych białych, jednokolorowych, niezłoconych, nieposrebrzanych i niemalowanych 3 r. 49 $\frac{3}{4}$, od takichże naczyń porcelanowych, posrebrzanych, wyciskanych, różnobarwnych 9 r. sr. Tenże sam fajans przywieziony w 1847 r. i następnych latach będzie opłacał tylko 6 r. sr. Od sukna, półsukna, kazimirów, tryko, czarnych, czarnogranatowych, ciemnozielonych, tudzież innego koloru, jeśli mają iskrę drobną białą, i od białych i białosinawych od funta 2 r. 80 kop. sr. i t. d.)

Wiadomości z KAWKAZU.

Dnia 10 czerwca.

Szamil, porażony w Kabardzie, postanowił dla odzyskania swego wpływu, zebrać znów tłumy Czeceńskich i Auchowskich Górali, i działając z większymi oddziałami nad Sunżą, Terekiem i w kraju Kumyków, spodziewał się odnieść korzyści nad częściami wojsk naszych, i nakłonić do powstania sprzymierzone z nami pokolenia.

Obecnie wiadomości najlepiej przekonywają, że te zuchwałe pokuszenia Szamila, nie tylko nie przyniosły mu oczekiwanych korzyści, lecz owszem stały się powodem nowych strat, jakimi Górale okupili drogę swoją zuchwałość.

Dnia 24 maja z rana, Dowódzca Grebeńskiego półku Kozaków, Podpółkownik *Susłow*, zawiadomiony został ze St. Szelkozawodzkich, iż znaczna liczba nieprzyjacielskiej jazdy ukazała się w okolicy Akbulat-Jurtu. W skutku tego, Podpółkownik *Susłow* wyruszył z Czerwlennoy do Amir-Adzi-Jurtu, a rozważywszy, że stosownie do rozporządzenia Jenerał-Lejtnanta *Frejtaga*, kolumna pod wodzą Półkownika *Millera-Zikomelskiego*, może mu wkrótce przyjsć na pomoc, przepawił się za Terek z częścią swoich Kozaków, i nie czekając, aż wszyscy dostaną się na brzeg prawy, ruszył z 7 miu oficerami i 82-ma Kozakami, na spotkanie nieprzyjaciela.

Przebiegłszy około 8 wiorst drogi, postrzegł na kurhanach pikiety nieprzyjacielskie, i wkrótce liczne oddziały Górali otoczyły ze wszech stron garstkę Kozaków. Między haniebną ucieczką i zaszczytną śmiercią wybór nie trudny. Kozacy zsiadli z koni, i pozabijawszy je kindżakami, utworzyli z nich wał, za którym postanowili bronić się do ostatniego. Około 1,500 Czeceńców, zachęcanych przez swych Naibów, po kilka razy rzucali się z wściekłością na szczupłą garstkę walecznych Kozaków; lecz za każdym razem odparci zostali ze stratą, dzielnie kierowanym ogniem kozackim. W tym zaciętym i pamiętnym boju, który trwał przez dwie godziny, zginęło pięciu kozaków, raniono 49 i wszystkich oficerów, wyjąwszy Podpółkownika *Susłowa*, tudzież starszyne wojskowego *Kamkowa*, który dwukrotną odniósł kontuzję.

W téj utarczce znajdował się także i wyszedł bez szwanku dymissjonowany (Kapitan Gwardyi *Chastnow*, mieszkający w swéj posiadłości, blisko stancyi Szelkozawodzkich. (Kozacy zowią go obywatelem Rossyjskim przedniej straży). Pośpieszył on na wieść o zjawieniu się nieprzyjaciela, i nie przestawał zachęcać Kozaków i żartować z nimi przez cały ciąg bitwy.

Tymczasem, w długotrwałej utarczce, wystrzelano z naszej strony prawie wszystkie ładunki karabinowe. Dla ostatniej obrony przed sławną śmiercią, Podpółkownik *Susłow* rozkazał przygotować pistolety i kindżały. Strzały Kozaków stawały się coraz rzadsze, ataki Czeceńców wzmagaly się bezustannie; ale pomoc nadeszła w porę.

Послѣ двухъ часового боя, толпы Горцевъ разступились къ сторонѣ Амиръ-Аджи-Юрта, откуда прискакалъ заурядъ-хорунжий *Груняшинъ* съ небольшимъ числомъ казаковъ. Вслѣдъ за нимъ показался отрядъ со стороны укрѣпленія Куринскаго, въ числѣ трехъ ротъ пѣхоты при двухъ орудіяхъ и 60-ти казаковъ, подъ начальствомъ Подполковника *Майделя*, который съ боя заставилъ Чеченцевъ очистить себѣ дорогу; наконецъ Полковникъ Баронъ *Миллеръ-Закомельскій*, двигаясь отъ Умаханъ-Юрта къ мѣсту дѣла, былъ уже недалеко. Горцы, видя, что горсть Гребенцевъ удерживаетъ всѣ ихъ усилія и что со всѣхъ сторонъ Русскія войска спѣшатъ на ихъ истребленіе, — разсѣялись и поспѣшно ушли въ горы.

Славное это дѣло останется надолго въ памяти Чеченцевъ, а внуки теперешнихъ Гребенскихъ казаковъ съ гордостію будутъ указывать своимъ дѣтямъ то мѣсто, гдѣ храбрый Подполковникъ *Сусловъ*, съ 80-ю молодцами, выдержалъ съ успѣхомъ упорный бой, противъ силы въ двадцать разъ ихъ превосходящую.

Три дня спустя, большое скопище Чеченцевъ, при двухъ орудіяхъ, вѣроятно въ отмщеніе за значительный уронъ, ими претерпѣнный, и исполняя приказаніе Шамиля и его набоновъ сдѣлали нападеніе около Аханъ-Юрта на 5-й баталіонъ Дагестанскаго пѣхотнаго полка, слѣдовавшій съ однимъ орудіемъ изъ мѣста его прежняго расположенія укр. Казакъ-Кичу въ укр. Темиръ-Ханъ-Шуру. Но Дагеставцы, одушевленные примѣромъ храбраго Подполковника *Костырки* (изъ прямыхъ Кавказскихъ ветерановъ), хладнокровно отразили всѣ нападенія непріятеля. Пять разъ Чеченцы бросались въ шанки, но вездѣ пѣхота встрѣчала ихъ штыками, а орудіе картечью. Потерявъ много убитыми и ранеными, непріятель наконецъ ограничилъ свои дѣйствія однимъ только дальнимъ артиллерійскимъ огнемъ; но замѣтивъ, что изъ Грозной везутъ казаки, а за ними слѣдуетъ пѣхота, бѣжалъ за Сунжу.

Кромѣ этихъ двухъ нападеній на отряды наши, партіи Горцевъ покушались на нѣсколькихъ пунктахъ прорваться чрезъ кордонъ, и беспокоили какъ отрядъ, расположенный въ настоящее время на р. Ярыкъ-Су, для возведенія тамъ укрѣпленія, такъ и войска, высланныя изъ кр. Внезапной, для прикрытія фуражировъ. Но, при всѣхъ этихъ попыткахъ, непріятель былъ отраженъ и претерпѣлъ болѣе или менѣе значительный уронъ.

Между тѣмъ, какъ Шамиль, безъ всякаго успѣха, употребилъ всѣ усилія, чтобы загладить на Левомъ Флангѣ Кавказской Линіи неудачи свои въ Кабардѣ, Генераль-Маіоръ *Нестеровъ* спокойно приступилъ къ сооруженію третьей новой Сунжинской станицы близъ Казакъ-Кичу, и на всемъ пространствѣ отъ Сунжи до береговъ Чернаго Моря не только все оставалось покойно, но еще два племени изъ Закубанскихъ народовъ посѣпились покориться Правительству. Временно Командующій войсками на Кавказской Линіи, Генераль-Лейтенантъ *Заводовскій*, принявъ во время послѣдней своей поѣздки на Лабу, въ концѣ Мая мѣсяца, изъявленіе покорности Баркаевскаго народа, а Джегетъ-Гибельскіе Абазехи, составляющіе населеніе до 74 т. душъ, присоединились къ сильному племени, зимой еще покорившемуся, и также принесли присягу. На восточномъ берегу, Генераль-Адъютантъ *Будбергъ* также получаетъ прошенія о свиданіи для изъявленія покорности и вступленія въ мирныя сношенія отъ разныхъ племенъ и сильныхъ фамилій, и вообще можно надѣяться, что неудачная экспедиція Шамиля въ Кабарду устроитъ для насъ спокойствіе на Кубани отъ берега Чернаго Моря до степени, прежде въ тѣхъ мѣстахъ неизвѣстной.

Г. Главнокомандующій, по выѣздѣ изъ Темиръ-Ханъ-Шуры, вмѣстѣ съ Генераль-Лейтенантомъ Княземъ *Аргутинскимъ*, объѣхалъ главную часть Южнаго Дагестана, Акушу, Цудахаръ, Казыкумухъ, Курахъ и потомъ, проѣхавъ чрезъ Ахты въ Кубу и Бакъ, воротился 1-го Іюня, чрезъ Шемаху и Нуху, въ Тифлисъ и завтрашняго числа отправляется вновь во Владикавказъ.

По двугодичномъ бою, тѣмъ Гóраламъ разступились отъ стороны Амир-Аджи-Юрту, скąd nadbiegł Choraży *Gruniaszn*, z nielicznymъ poczetemъ Kozaków. Tuż za nimъ ukazał się od strony warowni Kuryńskiej, oddziałъ złożony z 3-ich rotъ piechoty, z dwoma działami i 60 Kozaków, pod dowództwemъ Podpótkownika *Majdela*, który wstępnymъ bojemъ zmusiłъ Czezeńców do utworzenia drogi; наконецъ Pótkownikъ *Baron Miller Zakomelski*, ruszywszy z Umachan-Jurtu ku miejscu rozprawy, był już niedaleko. Górale, widząc, że garstka Kozakówъ wstrzymuje wszystkie ichъ wysilenia, i że ze wszęchъ stronъ wojska Rossyjskie спieszą na ichъ pogubienie, rozproszyli się i спiesznie uszli w góry.

Bój ten na długo pamiętny będzie w dziejachъ wojenъ kawkazkich. Wnuki dzisiejszychъ Kozakówъ Grebieńskichъ kiedyś z dumą показывать będą miejsce, w którymъ dzielny Susew, na czele 80 walecznychъ, wytrzymałъ pomyślnie zaciętą walkę, przeciwъ 20 razy liczniejszej силе nieprzyjaciół.

We trzy dni potѣm, silna gromada Czezeńców, z dwoma działami, wiedzona nadzieją odwetu, napadła w bliskości Achan-Jurtu, na 5-ty баталіонъ pólkuъ Дагестанскаго, w chwili gdy tenże, mającъ z sobą jedno działо, wyruszyłъ z warowni Kajak-Kiczu do miejsca nowego swego przeznaczenia, twierdzy Temir-Chan-Szuri. Pięć razy z kolei Czezeńcy uderzali z szablą w rękę na ten баталіонъ, zahartowany w nieustannychъ bojachъ, dowodzony przez doświadczonego weterana Podpótkownika *Kosterkę*, ale za każdymъ razemъ piechota spotykała ichъ bagnetemъ a działа kartaczami. Zostawiwszy wielu poległychъ na placu boju, nieprzyjacielъ наконецъ poprzestałъ na dalekiemъ strzelaniu z działъ, lecz postrzegłszy, że z warowni Gрозnejъ pędzą Kozacy, a za nimi ciągnie piechota, pierzchnąłъ za Sунжę.

Oprócz dwóchъ powyżejъ opisanychъ napadówъ, Góraleъ kusili się jeszcze w niektórychъ punktachъ przerznąć się przezъ kordonъ, niepokojącъ bezustannie oddziały w bliskości Jaryk-Su i twierdzy Wniezapnejъ obozujące; lecz w tychъ wszystkichъ zaczepkachъ, nieprzyjacielъ wszędzie odparty, poniósłъ mniej więcej znaczną stratę.

Przezъ tenъ czasъ, kiedy Szamilъ usiłowałъ napróżno затrzećъ na lewémъ skrzydle Linii Kawkazkiejъ niepowodzenia swe w Kabardzie, Jenerał-Majorъ *Nestorow*, dowodzący oddziałemъ nadъ Sунжą, bezъ przerwy zajmowałъ się założeniemъ 3-jejъ Sунжинской станицы, w bliskości Kajak-Kiczu; a na całejъ przestrzeni odъ Sунжи do Morza Czarnego, nie tylko na chwilę spokojnośćъ przerwaną nie była, ale owszemъ, два dotądъ nieprzyjazne namъ pokolenia поспѣшилиъ poddać się Rzadowi. Próczъ tego dowodzący czasowo wojskami na linii Kawkazkiej, Jenerał-Lejtnantъ *Zawadowski*, w czasie ostatniejъ podróży swojej nadъ Łabą, w końcu Maja, przyjąłъ przysięгę uległości odъ plemienia Barakajewskiego, a jedno zъ najpotężniejszychъ i najdzielniejszychъ plemionъ Góraliъ za-Kubańskichъ, Dżегетъ-Gibelskieъ Abazechy, przyłączyli się do jednego zъ pokoleń, które się jeszcze zeszlęjъ zimy poddało, i również wykonali przysięгę wierności. Na wschodnimъ brzegu Czarnego morza, Jenerał-Adjutantъ *Budberg*, otrzymałъ także odъ różnychъ znakomitszychъ familijъ i plemionъ prośby o wyznaczenie miejsca i czasu do ogólnego zebrania się, w celu oświadczenia uległości i zawarcia przyjaznychъ z nami stosunków. W ogólności mówiąc, ostatnia niepomysłna wyprawa Szamila do Kabardy, zapewni namъ spokojnośćъ nadъ Kubaniemъ odъ brzegówъ Morza Czarnego, jakiejъ dotądъ nie używaliśmy w tychъ miejscachъ.

Głównodowodzący na linii Kawkazkiejъ, wyjechawszy wrazъ z Jenerałemъ Adjutantemъ *Xięciemъ Argutynskimъ*, z twierdzy Temir-Chan-Szuri, zwiedziłъ główną częśćъ południowegoъ Дагестану, a przejechałszy przezъ Achty do twierdzy Kuby i Baku, powróciłъ do Tyflisu, d. 1 czerwca, zkądъ dnia jutrzejszego wyjedzie znowu do Władi-Kaukazu.

Въ настоящемъ году пасхальный сборъ въ пользу бѣдныхъ, призрѣваемыхъ Виленскимъ Человѣколюбивымъ Обществомъ, совершенъ трудами почетнѣйшихъ Дамъ съ особеннымъ усердіемъ. Поступившіе въ кассу сборы—слѣдующіе:

Серебромъ
руб. коп.

Графиня Фелиція Платеръ, урожденная Графиня Мориони, доставила 1 полуимперіалъ, 1 луидоръ, 4 червонца, 15 р. ассигнаціями, 15 р. депозитными билетами, и разною монетою 187 руб. 78½ коп.; на серебро. 239 28

Г-жа Оскѣрко, урожденная Гечевичъ, доставила 6 полуимперіаловъ, 15 червонцевъ, 9 р. 45 к. депозитными билетами и ассигнаціями, и серебряною монетою 195 руб. 89 коп.; на серебро. 289 24

Г-жа Матильда Бучинская, урожденная Графиня Гинтеръ, доставила 13 полуимперіаловъ, 11 червонцевъ, 275 р. депозитными билетами, 75 р. ассигнаціями, 3 р. 50 к. серебромъ, и 1 Пруссійскій талеръ; на серебро. 400 77

Г-жа Кенѣвичъ, урожденная Горватъ, доставила 4 полуимперіала, 7 червонцевъ, 77 р. депозитными билетами, 15 р. ассигнаціями и серебромъ 156 руб. 89½ коп.; на серебро. 279 69½

Г-жа Оеодора Билевичъ, урожденная Вольмеръ, доставила 3 полуимперіала, 4 червонца, 19 р. депозитными билетами, и серебряною монетою 184 руб. 5¼ коп.; на серебро. 230 50¼

Медаль серебряная съ Изображ. Богоматери продана за — 75

Г-жа Дмоховская, урожденная Балинская, доставила 1 полуимперіалъ, 4 червонца, 5 р. депозитными билетами, и серебромъ 61 руб. 77¼ коп.; на серебро. 83 92¼

Итого . 1,516 16

Человѣколюбивое Общество изъявляетъ отъ имени бѣдныхъ надлежащую благодарность всѣмъ вообще благоволившимъ участвовать въ пасхальномъ подаваніи, особеннымъ поставивъ долгомъ засвидѣтельствовать истинную признательность достойнымъ и Почтеннымъ Дамамъ, неутомимымъ усердіемъ и трудами коихъ уже 39 лѣтъ усиливается касса сего Приюта бѣдныхъ, удѣляющаго помощь нѣсколькимъ сотнямъ несчастныхъ и изувѣченныхъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 11 Іюля.

Новорожденная дочь принцессы Клементины, супруги герцога Августа Саксен-Кобургскаго, въ минувшій Четвертокъ, при св. крещеніи, наречена именами: Марія-Аделаида-Амалия-Клотильда.

— Его Высочество наслѣдникъ Баварскаго престола, въ Повѣдѣльникъ былъ у Короля на обѣденномъ столѣ въ Нелли.

— Въ *Siècle* утверждаютъ, что палаты 17 Августа не будутъ открыты тронною рѣчью, потому что министры хотѣтъ избѣгнуть политическихъ преній. Выборъ президента будетъ рѣшеніемъ спора; ибо, если оппозиція изберетъ въ это званіе одного изъ своихъ кандидатовъ—Гг. Дюфора или Дюпена старшаго, то министры тотчасъ выйдутъ въ отставку. По повѣркѣ списковъ новыхъ членовъ, также по назначеніи президента, вице-президентовъ и секретарей, засѣданія палаты будутъ отсрочены по 15-е Января.

— Генералъ-лейтенантъ Жакмино, главноначальствующій національною гвардіею Сенскаго департамента, возведенъ въ званіе пера. Въ *Journal des Débats* утверждаютъ, что вскорѣ обнародованъ будетъ списокъ вновь назначеннымъ перамъ, число коихъ простирается до 21 чел.

— Говорятъ, что лордъ Коулей, при выѣздѣ въ министерствѣ виговъ, останется въ настоящей должности, т. е. посланникомъ при французскомъ дворѣ; подобно тому, какъ братъ его герцога Веллингтона остался главнокомандующимъ арміею.

Тегорочная Wielkanocna kwesta на ubogichъ przez Wileńskie Towarzystwo Dobroczynności utrzymywanych, uskuteczniła została przez Szanowne Damy ze szczególną gorliwością i zupełnem poświęceniemъ się. Zbiory wniesione do kassy ubogich, są następujące.

Srebrem
rub. kop.

JW. Felicya z Hrabów Morykonich, Hrabini Platerowa, z jednego oddziału, pół imperyał Rossyjski 1, Francuzki 1, чер. zł. 4, assygnacyjnych rub. 50, depozytowemi 15 rub. i różną monetą srebrną 187 rub. kop. 87½; w ogóle po zmianie na srebro 239 28

JW. z Gieczewiczów Oskierczyńska, Podkomorzyna, z jednego oddziału, pół-imperyał 6, чер. zł. 15, papierami rubli sr. 9 kop 45 i srebrem różną monetą rubli 195 kop. 89; w ogóle po zmianie na srebro 281 24

JW. Matylda, z Hrabów Güntherów, Buczyńska, Prezydentowa, z dwóch oddziałów, pół-imperyał 13, чер. zł. 11, depozytowemi 275 rub., assygnacyami rubli 75, srebrem rubli 3 kop. 50 i talar Pruski 1; w ogóle po zmianie na srebro 400 77

JW. z Horwatów, Kieniewiczowa, Chorażyna powiatu Mozyrskiego, z jednego oddziału, pół-imperyał 4, чер. zł. 7, depozytowemi rub. 77, assygnacyami rubli 15 i srebrem rub. 156 kop. 89; w ogóle po zmianie na srebro 279 69½

JW. Teodora, z Wolmerów, Billewiczowa, Prezydentowa, z jednego i pół oddziału, pół-imperyał 3, чер. zł. 4, depozytowemi rub. 19 i srebrem różną monetą rubli 184 kop. 5¼; w ogóle po zmianie na srebro 230 50¼

Medalik srebrny N. Panny przedano za — 75

JW. Róża, z Balińskich, Dmochowska, Deputatowa, z połowy oddziału, pół-imperyał 1, чер. zł. 4, depozytowemi rubli 5 i srebrem rub. 61 kop. 77¼; w ogóle na srebro 83 92¼

W ogóle . 1,516 16

Towarzystwo Dobroczynności składając w imieniu ubogich winne podziękowanie wszystkim w ogólności, którzy się raczyli przyczynić do kwesty wielkonocnej, na szczególny obowiązek oświadczyć prawdziwą wdzięczność Szanownym i czcigodnym Damom, których niespracowaną gorliwością i trudami od lat 39-tni wspierany jest ten przytułek ubogich, udzielający pomoc kilkuset biednym i nieszczęśliwym.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 11 lipca.

Nowo-narodzona córka Xiężnej Klementyny, małżonki Xięcia Augusta Sasko-Koburgskiego, ochrzczona została we Czwartek, w kaplicy pałacu Neuilly, i otrzymała imiona: Maryi-Adelaidy-Amalii-Klotyldy.

— Króliewicz Następca tronu Bawarskiego był w Poniedziałek na obiedzie u Króla w Neuilly.

— *Siècle* utrzymuje, że Izby zwołane na dzień 17-ty Sierpnia, nie będą zagajone mową Królewską; Ministrowie bowiem pragną tym sposobem uniknąć rozpraw politycznych. Wybor Prezesa sam tę kwestyą rozstrzygnie, a jeżeli opozycja wyniesie na tę dostojność jednego ze swoich kandydatów, P. Dufaure lub P. Dupin starszego, gabinet rozwiąże się natychmiast. Po sprawdzeniu wyborów, tudzież po obraniu Prezesa, Wice-Prezesów i Sekretarzy, Izby odroczone będą do 15-go stycznia.

— Generał-Porucznik Jacqueminot, naczelny dowódca gwardyi narodowej departamentu Sekwany, mianowany został Parem. *Journal des Débats* utrzymuje, że niebawem ogłoszona będzie lista 21 nowo-mianowanych Parów.

— Mówią, że Lord Cowley i pod zarządem Whigów nadal swoje poselstwo przy dworze francuzkim sprawować będzie, tak jak jego brat, Xięże Wellington zatrzymał najwyższe dowództwo wojska.

— Въ *Journal des Débats* утверждаютъ, что новый англійскій кабинетъ строго будетъ слѣдовать политикѣ предшествовавшаго кабинета, въ особенности по сношеніямъ съ Франціею.

— Вооруженія парижскихъ укрѣпленій производятся съ поспѣшностію. Войска назначенныя въ составъ гарнизона соберутся въ Октябрѣ мѣсяцѣ въ лагерь, а потомъ размѣстятся по фортамъ, принадлежащимъ къ укрѣпленіямъ столицы.

— Въ *Moniteur Parisien* сообщили вчера вечеромъ, что 8-го числа с. м., на сѣверной желѣзной дорогѣ, произошелъ несчастный случай. Число лицъ, лишившихся при семъ жизни, по официальному донесенію простирается до 9, но частныя извѣстія увеличиваютъ это число. (См. Бельгія.)

— Подлѣ желѣзной дороги изъ Дижона въ Ліонъ произошла кровопролитная драка между французскими и піемонтскими рабочими, при чемъ нѣсколько человѣкъ было убито и много ранено. При отправленіи сего извѣстія, спокойствіе еще не было возстановлено.

— Эскій архіепископъ умеръ 5-го с. м.

12 Іюля.

Герцогъ Омальскій прибылъ изъ Альжира въ Марсель, не зашедши въ Тунисъ.

— Король даровалъ свободу генералу Монтолону 10 с. м. Судъ произнесъ уже приговоръ по дѣлу о побѣгѣ принца Лудовика Наполеона изъ кр. Гамъ. Каммердиверъ принца, Телинъ, приговоренъ (заочно) за приговорованіи къ побѣгу, къ шестимѣсячному заключенію, а докторъ Конно къ трехмѣсячному; комендантъ Демарль и находившіеся при особѣ принца два сторожа, по суду оправданы.

— Капитанъ Лаво, назначенъ губернаторомъ Океаніи, на мѣсто капитана Брюа, уволеннаго на годъ въ отпускъ. Капитанъ Лаво имѣлъ продолжительныя совѣщанія съ министрами: Иностранныхъ дѣлъ и морскимъ. Говорятъ, что онъ получилъ инструкцію войти въ переговоры съ Королевою Помарей, касательно признанія покровительства Франціи. Правительство не отправляетъ въ Океанію новыхъ войскъ, а только продовольствіе и оружіе.

— Въ *Courrier Français* сообщаютъ, что въ совѣтѣ министровъ, проходившемъ по случаю вопроса объ островѣ Отаити, г-нъ Гизо объявилъ, что Королева Помарей, по совѣту Англіи, рѣшилась принять протекторство Франціи.

— Хотя въ *Moniteur* и *Journal des Débats* возобновляютъ увѣреніе, что число убитыхъ на сѣверной желѣзной дорогѣ составляетъ только 14 человѣкъ, однако изъ достовѣрныхъ частныхъ писемъ мы узнали, что 11-го числа уже 17 мертвыхъ тѣлъ было вытаскано изъ грязи. Въ числѣ получившихъ опасныя ушибы находится адъютантъ генерала Удино. Управление сѣверной желѣзной дороги хранить глубокое молчаніе насчетъ того, дѣйствительно-ли, какъ утверждаютъ, въ одномъ изъ потонувшихъ вагоновъ находилось 15 молодыхъ людей, отправленныхъ въ полкъ, расположенный въ Лиллѣ. Если это окажется дѣйствительнымъ, то число жертвъ будетъ гораздо значительнѣе. Вагоновъ, соскочившихъ съ рельсовъ было 13, изъ нихъ 8 съ пассажирами и 1 съ вещами были опрокинуты въ болото. Это несчастное приключеніе заставило министра общественныхъ работъ ускорить учрежденіе электрическаго телеграфа на сѣверной желѣзной дорогѣ. Вчера сдѣланы распоряженія для начатія работъ, которыя еще передъ наступленіемъ зимы будутъ кончены.

— Въ журналѣ *National*, въ рѣзкихъ выраженіяхъ описываютъ непрочность постройки сѣверной желѣзной дороги, которая во многихъ мѣстахъ уже обвалилась. Общее негодованіе, обнаружившееся по сей причинѣ, побудило начальство, для отклоненія безпорядковъ, поставить въ разныхъ мѣстахъ войска.

— Герцогъ Деказъ, отправленный съ порученіемъ въ Давію, возвратился вчера въ Парижъ.

13 Іюля.

Генераль Ламорисьеръ получилъ предписаніе отправиться въ Альжиръ и принять, въ отсутствіе маршала Бюжо, должность генераль губернатора.

— По утврѣнію альжирскаго журнала, въ альжирской арміи состоитъ 99,699 чел. и 18,000 лошадей.

— Въ *Journal de la Somme* сообщаютъ, что общество сѣверной желѣзной дороги намѣрено требовать вознагражденія убытковъ и утраченныхъ доходовъ отъ правительства, такъ какъ оно доставило ему дорогу

— *Journal des Débats* utrzymuje, że nowy gabinet angielski ściśle zachowa politykę poprzedzającego, a mianowicie we względzie stosunków z Francją.

— Uzbrojenie Paryża postępuje szybko. Wojska przeznaczone na załogę, zbiorą się w Październiku do obozu, a następnie zajmą zamki do obwarowania stolicy należącej.

— *Moniteur Parisien* doniósł wczoraj w wieczór, że d. 8 b. m. na północnej kolei żelaznej zdarzył się nieszczęśliwy przypadek. Liczba osób, które przytęm utraciły życie podana jest wprawdzie tylko na 9, ale prywatne doniesienia podają ich daleko większą liczbę. (Ob. BELGIA).

— Przy kolei żelaznej z Dijon do Lyonu zaszła krwawa bijatyka między robotnikami francuskimi i piemontskimi, w której kilku zostało zabitych a wielu ranionych. Przy odejściu tej wiadomości, spokojność jeszcze przywrócić nie była.

— Arcy-Biskup z Aix umarł 5-go b. m.

Dnia 12 lipca.

Xiążę Aumale przybył z Algieru do Marsylii, nie zwiedziwszy Tunetu.

— Król udarował wolnością Hr. Jenerała Montholon w d. 10-m b. m. Sąd wydał już wyrok w sprawie ucieczki Xięcia Ludwika Napoleona z zamku Ham. Kamerdyner jego, Thelin, za poczynione przygotowania skazany został zaocznie na sześć-miesięczne, a Doktor Conneau na trzy-miesięczne więzienie. Komendant Desmarle i dwaj dozorczy Xięcia zostali uznani niewinnymi.

— Kapitan Lavaud udaje się na Gubernatorstwo Oceanii, w miejsce kapitana Bruat, który urlop na rok jeden otrzymał. Kapitan Lavaud miał długie narady z Ministrami: spraw zagranicznych i morskim. Mówią, że otrzymał instrukcje względem porozumienia się z Królową Pomareh o uznanie protektoratu Francji. Do Oceanii rząd nie wyśle wojsk nowych, ale tylko zapasy żywności i broni.

— *Kuryer Francuzki* donosi, że na radzie Ministrów, która się z powodu kwestyi Otaickiej odbywała, P. Guizot zawiadomił kolegów, iż Królowa Pomareh postanowiła, za radą Anglii, uznać protektorat francuzki.

— *Lubo Monitor* i *Journal des Débats* zapewniają dzisiaj powtórnie, że liczba zabitych osób na północnej kolei żelaznej, wynosi tylko 14; tymczasem z najwiarogodniejszych listów prywatnych dowiadujemy się, że d. 11 już 17 ciał nieżywych wydobyto z mułu. Pomiedzy ciężko ranionymi znajduje się adjutant Jenerała Oudinot. Zarząd północnej kolei zachowuje ciągle milczenie, czy rzeczywiście, jak głoszą, w jednym z zatopionych wagonów znajdowało się 15 młodych ludzi, którzy udawali się jako zastępcy do półku stojącego w Lille. Jeżeli to okaże się prawdą, natenczas liczba ofiar byłaby daleko jeszcze większa. Wagonów, które zeskoczyły z szyn było 13, z nich 8 osobowych i jeden z bagażami wpadły w przepaść. Nieszczęśliwy ten wypadek, spowodował Ministra robót publicznych do przyspieszenia urządzenia telegrafu elektrycznego na północnej kolei żelaznej. Wydano wczoraj rozkazy do rozpoczęcia robót, które jeszcze przed zimą zostaną ukończone.

— *National* użala się w cierpkich wyrazach na niedbałe dopilnowanie budowy północnej drogi żelaznej, która się już w wielu punktach zapadła. Powszechne przerażenie było tak wielkie, że w wielu miejscach dla obawy rozruchów musiano porozstawiać wojska.

— Xiążę Décazes wrócił wczoraj do Paryża z poselstwa swego do Danii.

Dnia 13 lipca.

Jenerał Lamoricière otrzymał rozkaz udać się do Algieru, gdzie w nieobecności Marszałka Bugeaud obowiązki Gubernatora Jeneralnego sprawować będzie.

— Wojska stojące w Algierii liczą, podług *Kuryera Afrykańskiego*, 99,699 ludzi i 18,000 koni.

— *Journal de la Somme* donosi, że towarzystwo północnej kolei żelaznej zamierza żądać od rządu wynagrodzenia szkód i straconych korzyści, gdyż mu oddał drogę, która niedokładnie jest zbudowana; a nadto domagać się będzie

худо построенную; сверх сего оно будет требовать, чтобы правительство дало ручательство относительно всякого вознаграждения, к которому общество может быть приговорено в следствие несчастного приключения 8 го Июля.

— В том же журнале сообщают, что после несчастного происшествия на северной железной дороге, вытащили из воды 18 мертвых трупов, и что еще не отыскано 58 трупов. Болото, в том месте, где пролегает железная дорога, имеет глубины от 25 до 30 футов. В *Gazette de Tribunaux* пишут, что в тот же день и час, когда случилось это несчастие, знали об нем на парижской Бирже; нарочно строжайшее следствие отом — каким образом могли знать о несчастии.

— Наследник Баварского престола приехал в Диепп пользоваться морскими ваннами.

В Бейруте учреждено новое генеральное консульство; должность сия вверена тамошнему консулу г-ну Бурре.

А Н Г Л И Я

Лондон, 8 Июля.

Вчера Королева отправилась съехать Альбертом и всею фамилиею в Осборнхауз, на остров Вайт. Третьего дня было заседание тайного совета, на коем вновь назначенные камергеры Королевы, а равно г-н Милнер Ибсон, председатель комитета тайного совета по коммерческим делам, принесли присягу.

— Гр. Фортезку назначен обер-гоф-маршалом; граф Суенсер, лордом-камергером; герцог Норфольк, обер-штальмейстером; а лорд Эдуард Говард, вице-камергером.

— Лорд Пальмерстон вчера в первый раз давал аудиенцию в министерстве иностранных дел, и принимал дипломатический корпус. Завтра министры соберутся в первый раз на заседание кабинета.

— Лорд Джон Россель намедняется, на первые три года, установить пошлину, на заграничный сахар, по 9 пил. 4 пенса, а на следующие года еще больше понизит ее.

— Ибрагим-паша тщательно осматривает достопримечательности Лондона; в особенности старается собирать сведения касательно промышленности и государственн. учреждений. Третьего дня, осматривал он типографию журнала *Times*, и удивлен этому огромному заведению, в котором печатают в одну минуту 100 листов этого журнала.

— 6-го числа, вечером, скончался скоропостижно лорд, главный судья, Сэр Н. Конингам Тиндаль.

10 Июля.

Переговоры в избирательных собраниях, происходящих в разных частях Государства для второго выбора новых министров в члены парламента, занимают теперь почти исключительно здешние газеты.

Лорд Джон Россель, как можно было легко предвидеть, избран без оппозиции депутатом Лондонского Сити. При сем случае, один из знатнейших избирателей старого города, между прочим сказал: „Лорд Россель более чем кто либо другой имеет право на доверенность сего великого средоточия торговли: во-первых, потому что постоянно старался об уничтожении торговли Нетрами, и во-вторых, потому что принимал деятельное участие по уничтожению закона о зерновом хлебе, и усердно действует в пользу прав свободной торговли. Лорд Россель, — присовокупил оратор, — никогда не действовал по внутреннему собственному мнению, и рчи его в парламенте имели всегда целью общее благо государства. Не только в нынешнем случае, но и во всяком другом может он полагаться на благосклонность избирателей Лондонского Сити.“

По извещении об избрании Лорда Росселя, среди живейшего удовольствия всех избирателей, был он введен в залу, где, при появлении его, раздались всеобщие рукоплескания. И Лорд Россель, с своей стороны, поздравил собрание и представителей Сити, с одержавшим победою на счет прав свободной торговли. За сим, воздав долж-

рекою, изряд понесие сам wszelkie wynagrodzenia, na jakie towarzystwo skazane być może w skutku katastrofy żaslęj w d. 8 lipca.

— Tenże dziennik donosi, że po wydarzonem nie-szczęściu na północnej drodze żelaznej, wydobyto z wody 18 trupów, tudzież, że jeszcze 58 osób nie zdołano wynaleść. Woda w stawie, w tem miejscu gdzie przechodzi droga żelazna, ma od 25 do 30 stóp głębokości.

— *Gazette des Tribunaux* opowiada, że w tymże samym dniu i tejże godziny, kiedy zaszło pomienione nie-szczęście na drodze żelaznej, mówiono już o niem na giełdzie Paryżkiej. Sąd zatem nakazał ściśle śledztwo, skąd i jakim sposobem miano o tem wiadomość.

— Następca tronu Bawarski przybył do Dieppe, gdzie kąpiel morskich używać będzie.

— Ustanowiono nowy konsulat generalny w Bejrucie, i posadę tę oddano dotychczasowemu Konsulowi P. Bourrée.

А Н Г Л И Я

Лондон, 8 lipca.

Wczoraj odjechała Królowa z małżonkiem i całą rodziną do Osbornehouse na wyspę Wight. Zauważała się tajna rada, na której nowo-mianowani Szambelanowie Królowej, jako też P. Milner Gibson, Prezes komitetu tajnej rady co do spraw handlowych, złożyli przysięgę.

— Mianowani zostali: Hr. Fortescue, Wielkim Marszałkiem, Hr. Spencer, Lordem Szambelanem; Xiąże Norfolk, Wielkim Koniuszym; a Lord Edward Howard, Wice-Szambelanem.

— Lord Palmerston dawał wczoraj pierwszy raz posłuchanie w ministerstwie spraw zagranicznych i przyjmował Ciało Dyplomatyczne. Jutro Ministrowie zgromadzą się na pierwszą radę gabinetową.

— Lord John Russel zamierza na pierwsze trzy lata ustanowić cło od cukru zagranicznego po 9 szylingów 4 penty, na następne zaś jeszcze więcej zniżyć rzeczoną opłatę.

— Ibrahim-Basza zwiedza troskliwie osobliwości Londynu, szczególnie zaś stara się dokłądnych nabywać wiadomości o przemyśle i urządzeniach krajowych. Zauważała zwiedzał drukarnię dziennika *Times*, i podziwiał ten olbrzymi zakład, który w jednej minucie drukuje 100 egzemplarzy tego ogromnego dziennika.

— Dnia 6-go ter. m. w wieczór, umarł nagle Lord Najwyższy Sędzia, Sir N. Conyngham Tindal.

Dnia 10 lipca.

Rozprawy w kolegiach wyborczych, zgromadzonych w różnych częściach Królestwa, dla powtórnego wyboru na członków Parlamentu nowo-mianowanych Ministrów, zajmują prawie wyłącznie wszystkie tutejsze gazety. Jak można było łatwo przewidzieć, Lord Russel obrany został onegdaj bez opozycji Deputowanym z City Londynu. Przy tej okoliczności jeden z najznakomitszych wyborców starego miasta rzekł między innemi: „Lord Russell więcej niż ktokolwiek ma prawo do zaufania tego wielkiego ogniska handlu; naprzód, że ciągle pracował nad zniesieniem niewolnictwa, następnie, że miał tak czynny udział w zniesieniu praw zbożowych, i niezmordowanych dokłąd starań, na korzyść zasad wolnego handlu. Lord Russell, — dodał mówca — nie działał nigdy z pobudek własnego interesu, i jego głosy w parlamencie miały zawsze na celu ogólne dobro kraju. Nie tylko w niniejszej okoliczności, ale i w każdej innej, liczyć może na przychylność wyborców City Londynu.“

Po ogłoszeniu wyboru Lorda Russel, tenże, wśród żywego zadowolenia wszystkich wyborców, wprowadzony został do sali, gdzie za jego ukazaniem się, powtórzyły się najżywsze oklaski. Nawzajem Lord Russel, w zabranym głosie, wniósł w zgromadzeniu i mandataryuszom mieszkancom City, odnieść tego tryumfu w utrzymaniu zasad wolnego handlu. Poczem oddawszy należne pochwały

вия похвалы Гг. Виллерсу и Кобдену, равно какъ и въ томъ тѣмъ, кои содѣйствовали сему достопамятному событію, въ особенности же сэръ Роберту Пилю. привѣдшему это дѣло къ желаемому концу, изъяснилъ твердую надежду, что эти права найдутъ совершенное примѣненіе при содѣйствіи правительства, во главѣ, котораго онъ имѣетъ честь находиться: и что уже близко то время, когда и другія торговля націи, преимущественно же Франція и Северо-Американскіе Соединенные Штаты, послѣдуютъ примѣру Великобританіи. „Свобода торговли, — сказалъ министр, — не составляетъ какой либо пустой теоріи, но она признаетъ только благоразумное и справедливое основаніе — не препятствовать развитію естественныхъ источниковъ торговли и промышленности государства. Относительно же вопроса, касающагося успѣховъ народнаго просвѣщенія, ни одинъ составленный по сему предмету проектъ, не былъ бы достоинъ утвержденія парламента, если бы онъ неосновывался на правилахъ вѣротерпимости. Послѣ сей рѣчи послѣдовали въ собраніи единодушныя и грамогласныя восклицанія и рукоплесканія въ честь Лорда Росселя.

— Въ одинъ день съ Лордомъ Росселемъ избранъ былъ также, вторично, въ Ноттингамъ, новый председатель торговой палаты, сэръ Джонъ Гобгоузъ. Фергюсъ О'Конноръ, извѣстный хартистъ, явился было въ качествѣ соперника, но потомъ самъ отказался отъ своей кандидатуры. Въ Ворчестерѣ избрали Г. Дени Маршава, а въ Галифаксѣ Г. Вудъ. Лорда Пальмерстона избрали вчера въ Тривертонъ, а Г. Маколелъ въ Единбургъ; всѣ эти лица избраны безъ оппозиціи. Нѣтъ сомнѣнія, что и прочіе члены кабинета такимъ же образомъ будутъ избраны во второй разъ.

— Въ разныхъ мѣстахъ Лондона выставлены ящики для сбора денегъ, которыя должны быть употреблены на сооруженіе національнаго памятника сэръ Роберту Пилю. Вообще, почетные подарки теперь въ модѣ; поэтому кромѣ денегъ, назначаемыхъ въ даръ Г. Кобдену, собираютъ значительную сумму и для его товарища, Г. Брейта. Протекціонисты также собираются ознаменовать свое пораженіе почетнымъ подаркомъ герцогу Ричмондскому.

— вмѣсто общества противниковъ закона о зерновомъ хлѣбѣ, нынѣ образуется другое общество, цѣль котораго состоитъ въ томъ, чтобы ввести полную свободу и равенство вѣроисповѣданій, и слѣдовательно, уничтожить всѣ противныя тому права и постановленія. Общество этого рода назначено, по видимому, для того, чтобы со временемъ производить сильное вліяніе на общественныя дѣла Соединенныхъ Королевствъ; ибо, хотя объявленное направленіе оного, имѣетъ, какъ кажется, исключительно религіозный характеръ, но извѣстно, что религіозныя идеи, преимущественно въ Англіи, тѣсно соединены съ политическими видами. Комитетъ этого общества, состоитъ изъ слѣдующихъ лицъ: председатель, герцогъ Манчестеръ; товарищъ председателя, герцогъ Мальборо, члены: герцогъ Ньюкастльскій, маркизъ Девонширъ, графы: Чарльвилъ, Эгмонтъ, Гленчилъ, Монкестль, Роденъ, Винчельси и Ноттингамъ, генералъ Комбермеръ, Виконты: Гилль, Лертонъ и О'Ниль, Лордъ Кенъонъ и Лордъ Сутамптонъ.

— Въ *Gazette* обнародовано признаніе блокировки обихъ мексиканскихъ гаваней при Тампико и Веракрусѣ, производимой эскадрою Соединенныхъ Штатовъ.

Бельгія.

Брюссель, 10 Іюля.

Король возвратился третьяго дня изъ Арденскаго замка въ лѣтній дворецъ Лекенъ.

— На сѣверной желѣзной дорогѣ, 8 с. м., случилось ужасное несчастіе. За городомъ Аррасъ, на высокой плотинѣ, проходящей чрезъ обширное торфяное болото, два паровоза, соскочивъ съ рельсовъ, разорвали цѣпь. Отъ сильнаго столкновенія, восемь вагоновъ слѣдовавшихъ за паровозами, брошены были въ воду, имѣющую глубины слышкомъ 20 футовъ. Можно представить себѣ общій ужасъ, крики пострадавшихъ, и обыкновенное въ такомъ случаѣ замѣшательство. Число погибшихъ при этомъ несчастіи жертвъ, еще съ точностію неизвѣстно; полагаютъ однако, что около 90 чел. лишились жизни.

PP. Villiersi Cobden, jak i w ogólności tym wszystkim, którzy się przyczynili do tego pomyselnego wypadku, mianowicie zaś Sir Robertowi Peel, który rzecz tę szczęśliwie doprowadził do końca, wynurzył niemyślną nadzieję, że te same zasady, znajdą szczerę i zupełne zastosowanie za staraniem administracji, na czele której ma zaszczyt być postawionym, oraz że niedaleka jest chwila, w której inne też narody handlowe, mianowicie zaś Francya i Stany-Zjednoczone Ameryki Północnej, pójdą za przykładem Anglii. „Wolność handlowa — rzekł Minister — nie jest żadną próżną teorią, ale tylko uznaniem mądrej i słusznej zasady, nieprzeszkadzania swobodnemu rozwijaniu się naturalnych źródeł handlu i przemysłu krajów. Co do ważnej kwestyi ściągającej się do postępu wychowania publicznego, żaden projekt powzięty w tym względzie, nie byłby godnym uchwały parlamentu, gdyby się nie opierał na zasadach wolności religijnej.“ — Po tej mowie nastąpił w zgromadzeniu głośny wybuch oklasków i okrzyków na cześć Lorda Russel.

— W tym samym dniu co Lord Russel, wybrany został powtórnie w Nottingham, nowy Prezes Izby handlowej, Sir John Hobhouse. Feargus O'Connor, znany Kartysta, wystąpił był przeciw niemu jako współzawodnik, ale sam później rzekł się swojej kandydatury. W Worcester obrano P. Denis Marchant; w Halifax P. Wood. Lord Palmerston został obrany wczoraj w Triverton, a P. Macaulay w Edyburgu. Wszyscy bez opozycji. Nie ulega wątpliwości, że i inni członkowie gabinetu, w tenże sposób powtórnie obrani zostaną.

— Na różnolokach Londynu wystawione są puszkę czyli karbony, dla zbierania fenigów, które są przeznaczone na koszt wystawienia narodowego pomnika dla Sir Roberta Peel. Honorowe dary są w ogólności teraz bardzo w modzie, i tak, prócz składki dla P. Cobden, zbierać się także będzie podobna dla jego kolegi P. Bright, a Protekcyoniści ze swojej strony, mają zamiar święcić swą klęskę przez honorowy dar dla Xięcia Richmond.

— W miejscu ligi przeciw prawom zbożowym, tworzy się teraz inna, mająca na celu zaprowadzenie zupełnej wolności i równości wyznań, a zatem i zniesienie wszelkich ograniczających je praw i postanowień. Związek tego rodzaju zdaje się być przeznaczonym do wywarcia za czasem wielkiego wpływu na interesa publiczne Zjednoczonych Królestw; gdyż lubo objawiona jego dążność, zdaje się mieć wyłącznie charakter religijny, ale wiadomo, jak ideje religijne, mianowicie w Anglii, są ściśle połączone z widokami politycznymi. Dyrygujący Komitet tej ligi składa się z następujących osób: Prezes, Xiąże Manchester; Wice-Prezes, Xiąże Malborough; członkowie: Xiąże Newcastle, Margr. Downshire, Hr. Charlville, Hr. Egmont, Hr. Glengail, Hr. Montcastel, Hr. Roden, Hr. Winchelsea i Nottingham, Jenerał Combemere, Wice-Hr. Hill, Wice-Hr. Lerton, Wice-Hr. O'Neil, Lord Kenyon i Lord Southampton.

— *Gazette* ogłasza uznanie blokady obudwóch portów Meksykańskich pod Tampiko i Vera-Cruz, ustanowionej przez eskadrę Stanów-Zjednoczonych.

Бельгія.

Bruxella, 10 lipca.

Król wrócił zawczoraj z zamku Ardenne do swego letniego mieszkanka w Laecken.

— Okropny wypadek zdarzył się 8-go b. m., na północnej kolęj żelaznej. Za miastem Arras, na wysokiej grobli pod Roeux, przechodzącej przez obszerne łożysko torfu, dwie lokomotywy wyszły z szyn i zerwały łańcuch. Nastąpiło nadzwyczajne wstrząśnienie; ośm powozów następujących po lokomotywach, silnem uderzeniem wrzuconych zostało w wodę, przeszło dwadzieścia stóp głębokości mającą. Można sobie wystawić ogólny przestrah, jeśli skałeczonych i towarzyszący zwykle takiej przygodzie nieporządek. Dotychczas liczba ofiar tego smutnego wypadku nie jest dokładnie wiadoma, mniemają jednakże, iż około 90 osób utraciło życie.

11 Июля.

— Поѣздки по сѣверной желѣзной дорогѣ между нашею столицею и Парижемъ не были приостановлены въ слѣдствіе послѣдняго несчастнаго приключенія. Вчера 25 человекъ отправились отсюда въ Парижъ; въ числѣ сихъ пассажировъ находилось даже одно лице, которое было при несчастномъ событіи. — Послѣ точнаго изслѣдованія оказалось, что бѣдствіе сіе произошло отъ излома подставки, къ коей прикрѣплены рельсы. Въ слѣдствіе сего, когда поѣздъ проѣзжалъ чрезъ это мѣсто, одинъ рельсъ слишкомъ погнулся подъ его тяжестью, и врезался въ землю, а другой слишкомъ приподнялся, отъ чего паровозъ соскочилъ съ рельсовъ.

И т а л і я.

Римъ, 2 Июля.

Вчера было засѣданіе тайнаго совѣта, состоящаго изъ 6 кардиналовъ: Ламбрускини, Бернета, Амата, Джиззи, Маттеи и Маки. Папа предложилъ совѣту на разрѣшеніе, слѣдующіе вопросы: какаѣ и въ какомъ видѣ имѣетъ быть дарована амнистія; какими мѣрами погасить національный долгъ; слѣдуетъ ли распустить или оставить иностранныя войска, и лучше ли учредить одинъ или два статсъ-секретаріата?

— Сегодня поутру Папа отправился пѣшкомъ, въ сопровожденіи только двухъ прелатовъ и нѣсколькихъ швейцарцевъ, изъ квиринальскаго дворца въ церковь Салезіанскихъ монаховъ, гдѣ было торжественное богослуженіе по случаю праздника. Никто въ Римѣ, кромѣ самыхъ престарѣлыхъ людей, не видалъ, чтобы Папа ходилъ пѣшкомъ по улицамъ Рима. Со времени Папы Гавганелли, Климента XIV, пятеро слѣдовавшихъ за нимъ Папъ являлись всенародно не иначе, какъ въ каретахъ. Сіе обстоятельство произвело самое разительное впечатлѣніе въ народъ. Люди всѣхъ званій приближались къ Папѣ, и на колѣняхъ просили его благословенія. Послѣ богослуженія, Папа осмотрѣлъ монастырь; монахи, крайне изумленные неожиданнымъ посѣщеніемъ, были допущены къ цѣлованію руки и ноги. На обратномъ пути Папы изъ церкви въ Квириналь, народъ обнаружилъ величайшій восторгъ; во радостнымъ восклицаніемъ не было конца, когда Его Святѣйшество взялъ просьбу изъ рукъ одного бѣднаго человека, и ласково началъ съ нимъ говорить.

— Папа постоянно даетъ аудіенціи многимъ частнымъ лицамъ безъ обычныхъ церемоній, и принимаетъ даже вечеромъ многихъ чиновниковъ, съ которыми Его Святѣйшество совѣщается на счетъ разныхъ преобразованій и улучшеній, которыя предполагаетъ ввести.

3 Июля.

Вчера, въ 10 часовъ утра, Его Святѣйшество Папа давалъ первую аудіенцію; отнынѣ въ каждый Четвертокъ, отъ 8 до 12 часовъ, всякій безъ исключенія допущаемъ будетъ къ Его Святѣйшеству, но для соблюденія порядка, обязавъ на кануны записаться у гофмаршала и осведомиться о назначенной аудіенціи.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ слѣдующее о новѣйшихъ происшествіяхъ въ Римѣ: „Правительственная коммиссія, состоящая изъ шести кардиналовъ, не могла согласиться на счетъ преобразованій, которыя предполагаютъ ввести въ управленіи, и прекратила свои засѣданія. Члены, придерживающіеся бывшаго положенія вещей, вышли изъ оной, къ общему удовольствію. Кардиналы Джиззи и Аматы восторжествовали; ибо Папа раздѣляетъ ихъ мнѣніе. По этому, теперь нѣтъ ни какого сомнѣнія о возвышеніи всепрощенія; оно будетъ обнародовано на дняхъ. Недавно, нѣсколько жителей Романіи были арестованы изъ предосторожности. Папа Пій IX, узнавъ объ этомъ, приказалъ тотчасъ освободить ихъ и сдѣлалъ выговоръ полицейскимъ чиновникамъ.“

— Гербъ выѣзжаго Папы утвержденъ слѣдующій: на голубомъ полѣ два золотые льва, съ коронами, на золотыхъ шарахъ и красныя полосы на беломъ полѣ.

Dnia 11 lipca.

Служба на пѣмнечнй kolei żelaznej pomiędzy naszą stolicą a Paryżem nie została wcale wstrzymana w skutek ostatniej katastrofy. Już wczoraj 25 osób pojechało ztąd do Paryża; pomiędzy niemi nawet jedna, która należała do tego nieszcześliwego pociągu. Po dokładnem śledzeniu okazało się teraz, że przyczyną tego nieszczęścia było złamanie się podporki, na której spajają się szyny. W skutku tego, gdy pociąg w to miejsce nadjechał, jedna szyna ugięła się za nadto pod ciężarem jego i wryła się w ziemię, druga zaś za nadto się podniosła, i przez to stała się powodem wyskoczenia lokomotywy.

W ł o s n y.

Rzym, 2 lipca.

Wczoraj zebrali się po raz pierwszy nowo mianowana Kongregacja czyli Rada Tajna, (Consulta), złożona z sześciu kardynałów: Lambruschini, Bernetti, Amat, Gizzi, Mattei i Macchi. Papież dał jej następujące kwestye do rozwiązania: Jaka i w jakim kształcie ma być udzielona amnestya? Jakim sposobem umorzyć można dług narodowy? Czy wojska obce (Szwajcarskie) rozpuścić albo zatrzymać? i czy byłoby lepiej ustanowić jeden lub dwa Sekretaryaty Stanu?

— Dziś z rana widzieliśmy Papieża Piusa IX, w towarzystwie tylko dwóch Pralatów i kilka Szwajcarów, idącego pieszo z Kwirynału do Kościoła PP. Salezjanek, gdzie z powodu święta Nawiedzenia N. M. Panny odbywało się uroczyste nabożeństwo. Mało kto z żyjących przypomina sobie, aby widział Papieża idącego pieszo przez ulice Rzymu, gdyż od czasów Papieża Ganganelli, Klemensa XIV, pięciu jego następców nie okazywali się publicznie inaczej, jak w powozie. Tém lepsze więc wrażenie sprawiło to na publiczności, która tłumnie cisnęła się do Ojca św. dla otrzymania na klęczkach Apostolskiego jego błogosławieństwa. Po nabożeństwie, Papież odwiedził klasztor, gdzie uszczęśliwione tym niespodzianym zaszczytem zakonnic, przypuszczone zostały do ucałowania ręki i nogi papieżkiej. Przy powrocie Papieża z kościoła do Kwirynału, ponawiały się wszędzie po drodze radośne okrzyki ludu, a uniesienie doszło do najwyższego stopnia, gdy Papież przystąpiwszy do jakiegoś ubogiego człowieka, przyjął sam prośbę z rąk jego i łagodnie do niego przemówił.

— Papież udziela ciągle posłuchanie wielu prywatnym osobom, bez zwyczajnych ceremonii; a nawet przyjmuje wieczorem wielu urzędników, z którymi się naradza nad sposobem dokonania rozmaitych reform i ulepszeń, jakie zaprowadzić zamierza.

Dnia 3 lipca.

Wczoraj o godzinie 10-jej z rana Ojciec św. udzielał pierwsze posłuchanie publiczne, które odtąd co Czwartek, od godz. 8-jej do 12-jej dawane będzie. Każdy bez wyjątku dopuszczony będzie do obecności Ojca św., dniem jednak wprzód, dla zachowania porządku, obowiązany będzie zapisać się u Maggiordomo, i dowiedzieć od niego o wyznaczonym na posłuchanie czasie.

— *Journal des Débats* zawiera o biegu interesów w Rzymie co następuje: „Gdy z sześciu Kardynałów złożona Kongregacja Rządowa, nie mogła się zgodzić względem zaprowadzić się mających przez rząd różnych reform, uważać ją przeto można za rozwiązana. Członkowie przychylni dotychczasowemu stanowi rzeczy usunęli się dobrowolnie i to z powszechnym zadowoleniem. Kardynałowie Gizzi i Amat odnieśli zwycięztwo, gdyż Papież podziela ich zdanie. Dla tego nie wątpią już wcale o politycznej amnestyi, która za kilka dni ma być ogłoszona. Niedawno kilku mieszkańców Romanii zostało przez ostróżność uwiecznionych. Pius IX skoro się o tém dowiedział, kazał ich natychmiast wypuścić na wolność i naganił postępowanie urzędników policyjnych.“

— Herb Ojca św. jest następujący: dwa złote ukoronowane lwy, stojące na złotych kulach, w błękitnym polu, i czerwone belki na tle białym.